

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Beren te ANTWERPEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	6767
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - De Beren
Directeur	Karin VAN DEN BRANDT
Adres	Monnikenhofstraat 25 - 2040 ANTWERPEN
Telefoon	03-568.30.90
Fax	03-568.04.81
E-mail	deberen@so.antwerpen.be
Website	www.stedelijkonderwijs.be/deberen
Bestuur van de instelling	AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN
Scholengemeenschap	SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen -
Adres	Lamorinièrestraat 227 - 2018 ANTWERPEN
CLB	Stedelijk CLB Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN
Dagen van het opvolgingsbezoek	24-09-2015
Einddatum van het opvolgingsbezoek	24-09-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	24-09-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Veronique BILTEREYST
Teamleden	Ilse DE VOLDER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: wiskunde	4
3.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij	6
3.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	6
3.4 Vaststellingen voor lager onderwijs : mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	6
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 31-01-2012 tot 02-02-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-02-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
wetenschappen & techniek
mens & maatschappij

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is in belangrijke mate afgestemd op het leerplan waardoor de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen gegarandeerd zijn. De evaluaties geven een beeld over de vorderingen van de leerlingen. De leerbegeleiding richt zich zowel op leerlingen met meer mogelijkheden als op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het schoolteam investeerde in de verkenning van het leerplan wiskunde zodat het dit leerplan als richtinggevend referentiekader kan hanteren bij de realisatie van de onderwijspraktijk. Daarnaast vergeleken de onderwijzers hun onderwijsleerpakket met het leerplan en deden ze een aantal aanpassingen met het oog op een betere afstemming. Op die manier garanderen ze de volledigheid van het onderwijsleeraanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen.

De afspraken die het schoolteam maakte, om onder andere het aangepaste onderwijspakket consequent te gebruiken, zijn opgenomen in een aantal documenten die voor alle teamleden beschikbaar zijn. Op die manier wil het schoolteam een gelijkgerichte aanpak bevorderen en de verticale samenhang over de verschillende klasgroepen heen garanderen.

De meeste onderwijzers doen waardevolle inspanningen om de leerlingen op allerlei manieren actief bij het lesgebeuren te betrekken. De leerlingen krijgen kansen om een eigen inbreng te doen, om zelf naar oplossingsmethodes te zoeken, om van en met elkaar te leren ... Eveneens proberen de meeste onderwijzers om het onderwijsaanbod, waar mogelijk, aan te bieden in realistische contexten om zo de werkelijkheidswaarde van het wiskundeonderwijs te verhogen.

Uit observaties blijkt dat de onderwijzers nog kansen laten liggen om het klasmanagement en de didactische aanpak te versterken. Zo bijvoorbeeld gaat er niet in alle klassen voldoende aandacht naar het expliciteren van de vooropgestelde doelen voor de leerlingen.

Materieel beheer Het schoolteam beschikt over voldoende leermiddelen om een rijk en gevarieerd
Uitrusting onderwijsaanbod te realiseren.
Leermiddelen

Verschillende 'meetkisten' met een ruim scala aan materialen en leermiddelen voor de domeinen 'meten' en 'meetkunde' verzamelt het schoolteam op een centrale plaats zodat ze voor iedereen toegankelijk zijn.

Uit het klasbeeld blijkt dat de onderwijzers afspraken maakten over de visualisatie van wiskundige algoritmes, heuristieken, referentiematen ... Het leerplan vormde de leidraad bij de concretisering ervan.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

Voor de evaluatie hanteren de onderwijzers de toetsen uit het onderwijsleerpakket die ze, analoog aan het onderwijsaanbod, eveneens afstemden, op de verwachtingen van het leerplan. Jaarlijks nemen de leerkrachten een externe toets af voor meetkunde om de vorderingen voor dit domein systematisch op te volgen en bij te sturen.

De oudste leerlingen participeren jaarlijks aan de netgebonden eindtoets. De resultaten van deze toets analyseert het schoolteam vooral in functie van de eigen kwaliteitszorg.

Via de paralleltoetsen uit het onderwijsleerpakket detecteren de onderwijzers de leerlingen die verder staan in hun ontwikkeling en daardoor voor bepaalde leerstofonderdelen minder instructie nodig hebben. Deze werkwijze vormt voor die leerlingengroep de basis voor de binnenklasdifferentiatie.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Op basis van de diverse evaluaties vormen de onderwijzers zich een vrij volledig beeld over de mogelijkheden van de leerlingen op wiskundig vlak.

Van elke evaluatie maken de onderwijzers foutenanalyses die, indien nodig, aanleiding geven tot remediëring en bijsturing. De foutenanalyses vormen eveneens het uitgangspunt om de zorgmedewerker voor sommige leerlingen in te schakelen bij (klasinterne) ondersteuningsmomenten.

Zowel voor leerlingen die verder staan in hun wiskundige ontwikkeling als voor leerlingen waarbij de wiskundige ontwikkeling trager verloopt, voorzien de onderwijzers in een aangepast onderwijsaanbod.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het schoolteam deed een beroep op de expertise van de pedagogisch adviseur om het verbeteringstraject voor wiskunde vorm te geven.

Een werkgroep begeleidde het verbeteringstraject dat het schoolteam doorliep om de kwaliteit van het wiskundeonderwijs te versterken. Deze werkgroep stuurt een aantal initiatieven aan en kreeg het mandaat om de gelijkgerichtheid en de naleving van de afspraken binnen het team te bewaken

Verschillende waardevolle acties dragen bij tot de deskundigheidsbevordering van het schoolteam. Zo bijvoorbeeld gaan onderwijzers bij elkaar op klasbezoek om van en met elkaar te leren. Daarnaast is het wiskundeonderwijs, of aspecten ervan, onderwerp van gesprek tijdens overlegmomenten of personeelsvergaderingen.

Sommige leerkrachten volgden nascholingen om hun professionaliteit te verhogen.

Via klasbezoeken en feedbackgesprekken volgt de directeur de klaswerking van nabij op. Deze aanpak verdient verderzetting omdat die opvolging belangrijke kansen biedt om de pedagogisch didactische aanpak van de onderwijzers te versterken.

3.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. Het leerplan vormt de leidraad voor de samenstelling van het onderwijsleeraanbod dat vrij volledig en evenwichtig is opgebouwd. Via activerende werk- en groeperingsvormen zetten de onderwijzers de leerlingen aan tot denken en handelen.

3.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. Het leerplan vormt de leidraad voor de samenstelling van het onderwijsleeraanbod dat vrij volledig en evenwichtig is opgebouwd. Via activerende werk- en groeperingsvormen zetten de onderwijzers de leerlingen aan tot denken en handelen.

3.4 Vaststellingen voor lager onderwijs : mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het schoolteam investeerde de voorbije jaren in de verkenning van het leerplan en doet belangrijke inspanningen om met de visie en de uitgangspunten ervan rekening te houden in de onderwijspraktijk.

Om het onderwijsaanbod invulling te geven, werken de onderwijzers eigen thema's uit. Deze aanpak bevordert de horizontale samenhang tussen de verschillende domeinen van beide leergebieden. Bovendien proberen verschillende onderwijzers om bewust de samenhang met de andere leergebieden zoals Nederlands en muzische vorming na te streven.

Om gelijkgericht te werken, ontwikkelen de onderwijzers bij elk thema een themaplanning met een doelen- en een activiteitenoverzicht. Daarnaast maken ze gebruik van een bewakingssysteem om de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen te garanderen.

Op het moment van de opvolgingsdoorlichting is de uitwerking van de thema's nog pril en volop in ontwikkeling. De doelenselectie bij de themaplanning is zeer uitgebreid waardoor het voor de onderwijzers moeilijk is om doelgericht te werken. De uitgebreide doelenselectie maakt het eveneens moeilijk om de leerlingen goed te informeren over de bedoeling van een les. De keuze van aangepaste leerinhouden bij de vooropgestelde doelen bevindt zich nog in een ontwikkelingsproces. Hierdoor zijn de vooropgestelde doelen, de bijhorende leerinhouden en de activiteiten nog weinig op elkaar afgestemd. Ook de stroomlijning van de leerinhouden over de verschillende klassen heen en de verticale opbouw van het leergebied blijft nog veeleer beperkt.

De meeste onderwijzers leveren lovenswaardige inspanningen om de thema's te verrijken met elementen uit de leefomgeving of de interesses van de leerlingen. Via uitstappen en leerwandelingen krijgen de meeste leerlingen de kans om actief de wereld om hen heen te verkennen. In alle klassen gaat er aandacht naar de actualiteit.

Uit de klaspraktijk blijkt dat een aantal opdrachten de creativiteit en de onderzoeks- en denkvaardigheden bewust stimuleren. Sommige leerkrachten dagen de leerlingen uit samen te werken en gezamenlijk naar de oplossing van een opdracht of een probleem te zoeken. Via verschillende werk- en groeperingsvormen komen de leerlingen in toenemende mate tot actief leren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het team van de lagere afdeling beschikt over ruim voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie mogelijk te maken.

Een 'materialenkast' centraliseert al de beschikbare materialen en leermiddelen voor het domein techniek waardoor deze voor alle onderwijzers makkelijk toegankelijk zijn.

Over de graduele opbouw van de tijd- en ruimtekaders maakte het schoolteam duidelijke afspraken. Uit de klasbeelden blijkt dat de onderwijzers de tijdskaders doorheen het schooljaar aanvullen met historische referentiepunten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

De evaluatie van de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek is nog volop in ontwikkeling. Hierdoor is het voor de onderwijzers nog moeilijk om vast te stellen in welke mate de leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken.

Toch nam het schoolteam een aantal belangrijke beslissingen die een brede evaluatie ten goede komen. Zo is het duidelijk dat alle onderwijzers bij de evaluatie aandacht besteden aan kennis, vaardigheden en attitudes. Eveneens valt het op dat de onderwijzers proberen om verschillende evaluatievormen, zoals observaties, werkstukken, presentaties, toetsen ... te gebruiken. Duidelijke vastgelegde criteria die een gelijkgerichte evaluatie mogelijk maken, ontbreken nog.

Het schoolteam participeert met de oudste leerlingen jaarlijks aan de netgebonden eindtoets. Uit de foutenanalyse van deze toets trekt het schoolteam conclusies om een aantal aspecten van de school- en klaswerking te verbeteren. Over de manier waarop bijsturingen gebeuren, maakt het team duidelijke afspraken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Doordat de evaluatiepraktijk nog volop in ontwikkeling is, is het nog moeilijk om een correct beeld te krijgen over de mogelijkheden van de leerlingen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.

Een stimulerend pedagogisch klimaat en een brede basiszorg vormen de pijlers voor de leerbegeleiding binnen deze leergebieden.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het schoolteam volgde de voorbije periode een intensief ontwikkelingstraject om de kwaliteit van de leergebieden te verhogen. Hierbij onderzocht het nauwgezet de visie en de doelen van het leerplan. Het positieve resultaat van dit traject is stilaan zichtbaar op de klasvloer.

Het schoolteam deed een beroep op de expertise van de pedagogisch adviseur om het verbeteringstraject voor deze leergebieden vorm te geven en op te volgen.

Een werkgroep begeleidde en ondersteunde alle initiatieven die het schoolteam nam om de kwaliteit van de leergebieden mens en maatschappij, wetenschappen en techniek te verhogen.

Via hospiteerbeurten in andere scholen of in andere klassen van de eigen school proberen de onderwijzers van en met elkaar te leren.

De directeur volgt de klaswerking op met klasbezoeken waarbij ze op coachende wijze de onderwijzers ondersteuning aanreikt. Op die manier probeert zij een gelijkgerichte implementatie van gemaakte afspraken te ondersteunen en de professionaliteit van de onderwijzers te bevestigen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Veronique BILTEREYST de inspecteur-verslaggever	Karin VAN DEN BRANDT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	